

ГАЗЕТА
ВETERANІВ ВІЙНИ

З нами Правда, з нами Справедливість, з нами Чесність і Честь

Третій Тост

2024 рік • СІЧЕНЬ • № 1-2 (745–746)

ТІЛЬКИ ЄДИНІ УКРАЇНЦІ МОЖУТЬ БУТИ СИЛЬНИМИ

Привітання Президента України
з Днем Соборності

ДОРОГІ ГРОМАДЯНИ!

РІВНО 105 років тому саме тут, на Софійській площі у Києві, були проголошені такі рядки: «Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які умирати кращі сини України. Однині воедино зливаються століттями одірвані одна від одної частини єдиної України».

Це слова з Акта злуки, який об'єднав українські землі по обидва береги Дніпра в єдину державу. І з цієї нагоди сьогодні ми відзначаємо День Соборності України.

Щороку 22 січня ми завжди згадували про два ключові уроки тих часів, два дороговкази для всіх поколінь української нації: щоб здобути власну державність, треба боротися, щоб її вберегти, потрібно єднатися.

І настав день, коли всім нам випало довести: ці обидва уроки засвоєно. Всі українці знають цей день. Згадуючи його, можна не називати рік, достатньо числа й місяця. Це 24 лютого.

Коли ми показали, що соборність і самостійність України для нас справжні, а не декларативні цінності. І ми не віддали свою державу, а з першого дня війни довели: відсіч повномасштабній

агресії ворога дає повномасштабна єдність народу. Не символічно, не епізодично, не на словах, а на фронтах – на всіх напрямках бойових дій проти неволі. В усіх формах битви за збереження України. Соборної, самостійної, сильної.

Відаючи їй належне, починаючи з 1990 року, українці створювали живі ланцюги єдності. Української єдності, що простягається із заходу на схід. 24 лютого українці знову взнялися за руки. Обравши знову не окопи рабства, а ланцюг єдності. Різниця лише в тому, що він набув нової форми. Коли для кожного українця не стало поняття «мій» чи «не мій» регіон, бо кожен куточок України, кожне місто й село стали рідними. Коли ми стали рідними одне одному. Коли українці з Києва, Харкова, Львова, Одеси, Дніпра б'ються за українців на Донбасі й у Криму, на півдні й півночі. Коли українці із Закарпаття, Буковини й Галичини відчиняють двері своїх домівок і дають прихисток українцям із Маріуполя, Херсона, Запоріжжя. Українці й українки, які воюють. Українці й українки, які працюють. Українці й українки,

(Закінчення на 2-й стор.)

17 січня 2024 року в столиці України Києві відбулося чергове робоче засідання Правління УСВА. Регламент засідання передбачав необхідні заходи безпеки на випадок повітряної тривоги.

У СТАТУТНОМУ заході брали участь члени Правління та Ревізійної комісії УСВА, представники Всеукраїнської Федерації ветеранів війни і військової служби, Всеукраїнської організації «Майбутнє України», добровільних формувань територіальних громад.

(Закінчення на 3-й стор.)

Засідання Правління УСВА

УСІ СИЛИ І МОЖЛИВОСТІ ВETERANІВ – НА БОРОТЬБУ ЗА СВОБОДУ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Рішення Правління УСВА

- Схвалити завдання, форми і підсумки діяльності УСВА зі сприяння захисту незалежності і територіальної цілісності України в умовах агресії РФ та наближення Перемоги над ворогом. Постійно вдосконалювати волонтерську діяльність в залежності від поточної ситуації і потреб Сил оборони.
- Уважно відслідковувати зміни законодавчої і нормативної бази, рішень і програм місцевих органів влади стосовно соціальних прав ветеранів війни, зокрема стосовно учасників бойових дій на території інших держав. Більш активно ділитися досвідом реагування організації УСВА на зміни структури громадянського суспільства та ролі діяльності їх громадських організацій.
- Надавати всебічну організаційну допомогу громадським організаціям ветеранів російсько-української війни в діяльності громадянського суспільства України.
- Звернути увагу на важливість видання та розповсюдження через передплату друкованого органу УСВА – газети «Третій тост» як засобу інформування суспільства про діяльність УСВА та інформаційної боротьби з пропагандою противника.
- Схвалити текст звернення голови УСВА до Президента України у зв'язку з 35-ю річницею виведення військ з Афганістану.

Київ, 17 січня 2024 року.

ДОРОГІЙ НАРОДЕ! ДОРОГА УКРАЇНО!

ЗОВСІМ СКОРО закінчується 2023 рік. Ще один рік нашої незалежності. Ще один рік нашої боротьби за незалежність. Ще один рік війни. Війни за свою землю. За нашу свободу. Одне за одного.

Запитавши в мільйонів українців про те, яким був цей рік, можна отримати мільйони різних відповідей. Кожен згадає щось своє. Згадає когось свого. Кожен має те, через що усміхнутися. Бо вдалося. Кожен має те, через що заплакати. Через втрати. Кожен із нас цього року боровся, працював, чекав, допомагав, жив і сподівався. По-своєму. Кожен.

Але кожен знайде в цьому році щось спільне для всіх українців. Головний підсумок року, головний його здобуток: Україна стала сильнішою. Українці стали сильнішими.

676 днів тому всім нам було кинуте виклик. З усіх боків на нас летіли ракети, з усіх напрямків на нас сунула ворожа навала.

676 днів тому на цьому самому місці я звертався до вас, українці, і повідомляв про початок повномасштабної війни. Ми не знали тоді, що чекає на нас попереду. Чимало хто не вірив, що ми витримаємо тиждень. Мало хто вірив, що вибором 2022 рік, не кажучи вже про те, що ми вистіймо 23-й. А сьогодні ми зустрічаємо 2024 рік. Україна жива. Україна живе. Україна бореться й б'ється й не має права дати слабину. Ви стримете зло, якого стало ще більше. Але яке нічого більше не змогло. Бо ви дали бій на кожному напрямку й кожній нашій вулиці, у кожній нашій хаті. Ви були сильними. Ви не здали жодного смінь-жовтого серця. Жодного кілометра нашої свободи. Це ви. Всі наші воїни. Кожен і кожна, хто доводить: українці сильніші від зла.

УКРАЇНА ЖИВЕ, БОРЕТЬСЯ Й Б'ЄТЬСЯ

Новорічне привітання Президента України Володимира Зеленського

Україна бореться й б'ється. Україна рухається. Україна долає шлях. Україна здобуває. Україна працює. Україна існує. І все разом – це не новорічне диво. Це не казка, не магія, а заслуга кожного з вас. Кожного з мільйонів українців. Кожного, хто протягом цього року щодня й щочас доводив: українці сильніші!

Коли на початку 23-го року, в січні, в лютому, ми подолали, без перебільшення, найважчу зиму в історії. Коли довели: українці сильніші за холод і темряву. Сильніші за відключення й загрозу блекауту. Українці подолають будь-який дефіцит електроенергії, бо не мають дефіциту стійкості та хоробрості. Ми не зникли в темряві. Темрява не проковтнула нас. Темрява прогнала нас.

Вистояла наша енергетика. Вистояла наша країна. Перемогла цей рік. І я хочу сказати дякую усім тим, завдяки кому насамперед це стало можливим.

Усі наші сили безпеки й оборони. Я пишуся кожним українським воїном. Допоки ви є, є Україна. Я знаю, як важко й героїчно ви бороните нас. Весь цей час. Час важких, запеклих щоденних боїв. З перших хвилин 1 січня й дотепер, навіть у новорічну ніч,

коли український воїн б'ється й не має права дати слабину. Ви стримете зло, якого стало ще більше. Але яке нічого більше не змогло. Бо ви дали бій на кожному напрямку й кожній нашій вулиці, у кожній нашій хаті. Ви були сильними. Ви не здали жодного смінь-жовтого серця. Жодного кілометра нашої свободи. Це ви. Всі наші воїни. Кожен і кожна, хто доводить: українці сильніші від зла.

І я хочу подякувати всім нашим людям, хочу подякувати нашому народові. Всім, хто сьогодні тут. Усім, кому я хочу сказати: я пишуся кожним із вас. Кожним громадянином України. Кожним сильним. І я знаю, як усім сьогодні непросто. Всім, хто поставив життя на паузу. Хто віддав усе на потім, на після перемоги. Всі, хто каже: «Я працюю, і це не подвиг, а обов'язок. Я доначу, і це не подвиг, а норма». Всі, хто працює й бореться щодня, бо знає: війни самі собою не закінчуються – війни закінчують. І перемогу не отримують, не дарують – перемогу здобувають.

І для цього сьогодні ми маємо жити за правилом: або ти працюєш, або ти воюєш. Бо проти нас – найбільша у світі терористична організація. І очевидно, наскільки більше ми маємо ро-

бити, наскільки активніше робити, наскільки міцнішими мають бути наша єдність і боротьба.

Це знає кожен, хто щодня не питає себе: а що я можу зробити? А живе за формулою «мушу робити більше, ніж можу». Бо саме це означає слово «перемоги». Нашою мовою. Перемогти, пересилити себе, перебороти, зробити надзусилля й зробити більше, ніж здавалося на перший погляд. Бо насправді кожен із нас здатен на більше.

Це щодня доводять наші героїчні люди. Наші герої. Наші медики, рятувальники, які показують: українці сильніші за вогонь і завали. Це ті, хто доводить: українці сильніші за біль, поранення й смерть. Це наші пожежники, рятувальники, які показують: українці сильніші за вогонь і завали. Це ті, хто доводить: українці сильніші за біль, поранення й смерть. Це наші пожежники, рятувальники, які показують: українці сильніші за вогонь і завали. Це ті, хто доводить: українці сильніші за біль, поранення й смерть. Це наші пожежники, рятувальники, які показують: українці сильніші за вогонь і завали. Це ті, хто доводить: українці сильніші за біль, поранення й смерть.

робить снаряди та боеприпаси, хто ремонтує й будує, відновлює та відбудує, щодня працює, щодня доводить: українці сильніші за втому. А значить, українці сильніші за цю війну. 24 лютого переконало нас у цьому.

Війна багато чого нас навчила. Багато чого показала. Багато чого зробила з нами, змінила нас.

Війна роз'єднавала, на жаль, родини, забирала синів і доньок і водночас об'єднала нас в одну велику сім'ю. І 24 лютого ми робили вибір. І суха, беземоційна правда реалій війни полягає в тому, що цей вибір був різним. Хтось залишився тут, в Україні, хтось побіг, хтось був заблокований, хтось вивозив дітей, хтось пішов на фронт, хтось рятував інших, хтось рятував свою родину, хтось виїхав і залишився там, а хтось виїхав і повернувся додому. В Україну.

І це історії людей, історії хлопців і дівчат. Як не могли сидіти вдома й пішли на фронт. І ті, які не могли більше сидіти за кордоном, де так далеко від дому, і повернулися. Зрозумівши й сказавши собі: «Мені не все одно. І я потрібен тут. Я потрібен перемогти, я потрібен Україні». Той, хто довів: я сильніший за страх. Ті, хто довів: я сильніший за сумніви. Бо знаю, що одного дня доведеться поставити собі питання: хто я? Зробити вибір, ким я хочу бути. Жертвою чи переможцем? Біженцем чи громадянином? І кожен

(Закінчення на 2-й стор.)

УКРАЇНА ЖИВЕ, БОРЕТЬСЯ Й Б'ЄТЬСЯ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

ШАНОВНІ УКРАЇНЦІ,
УКРАЇНКИ!

Протягом цього року Україна подолала 6 тисяч тривог. Майже щодня прокидалася від сирен, спускалася в укриття, захищаючи своїх дітей від ворожих ракет і дронів. І щодня працювали наші сили ППО, героїчно захищаючи небо України. Аби ми 6 тисяч разів могли почути відбій. І 6 тисяч разів піднятися наверх. Піднятися нагору. Піднятися в небо і цим знову довести: українці сильніші за терор.

І хай би скільки випускав ворог ракет, хай би скільки було обстрілів та атак – підліх, безжалісних, масованих – у прагненні зламати нас, українців, заламати, збити Україну з ніг, загнати під землю, ми все одно піднімемось. Бо той, хто приносить на нашу землю пекло, одного дня побачить його з власного вікна.

676 днів тому я звертався із цього кабінету, зі свого робочого місця.

За моєю спиною тоді був малюнок – пейзаж із краєвидами української землі. Сьогодні за мною – шеврони наших воїнів. І кожен із них говорить і про нашу землю, і про наше небо, і про всю нашу Україну, про наших людей, про те, що змогли, і про те, що зможемо. Про кожного, хто пішов. І про всіх, хто бореться. І про всіх, хто житиме на цій землі. І буде пишастись тим, що українцеві. Бо весь світ знатиме: українці сильніші!

Я бажаю кожному, хто вже знайшов себе у нашій спільній справі, щоб у вас поруч завжди були ті, хто підставить плече та не підставить у житті. Я бажаю кожному, хто ще вагається, наступного року зробити сміливий вибір – захищати своє, власну країну, працювати заради неї, допомагати, знайти себе у власній державі. Бо це єдине місце на землі, де ми всі можемо сказати про себе: ми вдома.

І так само, як минулого 31 грудня, сьогодні ми кажемо: «Ми не знаємо достеменно, що принесе нам новий рік». Але цього року можемо додати: «Хоч би що він приніс, ми будемо сильнішими». І зараз я хочу сказати слова, які до війни вважалися банальними, а під час війни – безцінними.

Я бажаю вам, вашим родинам, близьким, усім-усім рідним тепла та здоров'я.

Тим, у кого є рідне серце, – хай живуть довго. Тим, кого втратили, – хай залишаться в серці.

Коханим – часу. Часу якнайбільше. Дітям – здійснення ваших бажань. Усім людям – людського щастя.

А Україні нашій – перемоги й миру.
З Новим роком вас, українці!
З Новим роком, Україно!
Слава Україні!

31 грудня 2023 року.

знає відповідь. І відповідь – це Україна. Бо українці сильніші разом. Тож час бути разом!

І це час, на який так чекають і всі ті українці, що зараз перебувають на тимчасово окупованих територіях. Усі, хто не втратив України в собі. Не дав окупувати свої голови, свої серця. Всі, хто береже Україну у своїх дітях. Береже наш прапор. Віру в повернення України. Знає, що всі очікування не даремні. І я хочу, аби ви відчули нашу вдячність вам за це. І пам'ятали: без кожного з вас Україна буде неповною, неповноцінною.

І сьогодні ми разом зустрічаємо Новий рік. За нашим часом. І рівно о 12-й ми будемо разом співати наш гімн – гімн України. З любов'ю до України. І ця любов – сильніша за окупацію. Ця любов до України – руйнінна сила, якої так боляться загарбники. І Крим, Донбас, Луганщина, Бердянськ, Мелітополь, Маріуполь – усі наші – знайте: вороги насправді вас дуже сильно бояться. Не міжнародних організацій із політичними закликami, а українського духу українських людей, які доводили, доведуть і доведуть, що ми сильніші. За неволю. Сильніші за ворога. Сильніші за цю війну. Бо ми – такий народ.

І такий народ надихає – ви бачите – весь світ. І таку державу хочуть бачити у європейській родині. Це підтверджує рішення про початок переговорів щодо вступу України в ЄС. Рішення, до якого інші йдуть десятиліттями. Рішення, у яке колись було складно повірити, про яке скептики казали: «Це не скоро, це не завтра, майже неможливо. Не сподівайтесь, не вірте, не чекайте». Але Україна зростає 2023 – цілеспрямована, тверда, послідовна, рішуча й впевнена. Українці сильніші за будь-які блокади й вето, неввіру чи скепсис. Країна, яка під час війни здійснює надскладні та потрібні реформи й зміни. І як підсумок – країна, яку сьогодні чекають у Євросоюзі. І це вже не просто слова – офіційні рішення, офіційні документи. І цей процес точно матиме логічне завершення – повноправне членство у сильній Європі. Міцній. Від Лісабона до Луганська.

І це – справді історична перемога. І таких дипломатичних перемог цього року було чимало. І всі вони давалися нам непросто. Українська формула миру, яку вже підтримали 80 країн світу. Гарантії безпеки для України, до яких сьогодні вже приєдналися три десяткі держав. «Зерновий коридор», про який нам казали: «Ви ніколи не

зможете без Росії». Нас блокували, шантажували, але ми знаходили вихід. І знайшли, і наш коридор працює, і сьогодні ним пройшло майже 13 мільйонів тонн українського зерна. Цього року українці доводили: ми сильніші за брехню, ми сильніші за ІПСО. Сильніші за розпач, розбрат, зневіру. Зберігаючи міжнародну підтримку України. Примножуючи її. Відкриваючи нові напрямки, нові перспективи для України. Провішали тільки за цей рік 120 зустрічей на рівні лідерів, які принесли нам 156 тільки оборонних пакетів підтримки. Вкотре доводячи: українці сильніші за будь-які інтриги, за всі спроби послабити світову солідарність, розхитати коаліцію наших союзників. Вона ж натомість зростає. Коаліція «петріотів», повітряна коаліція, танкова коаліція.

І окремо я хочу подякувати кожній країні, яка приєдналася до коаліції щодо повернення українських дітей, яких викрала Росія. Я дякую всім нашим партнерам за те, що цього року у нас уже є «петріоти», «айріси», «хай-марси», «насамси», «гоки», «абрамси», «леопарди» та багато іншого. І наші пілоти вже опановують F-16, і ми неодмінно побачимо їх у нашому небі. Щоб наші вороги неодмінно побачили, що таке справжня наша лють.

І наступного року ворог відчує лють вітчизняного виробництва. Наша зброя, наша техніка, артилерія, наші снаряди, наші дрони, морські «привіти» ворогу та щонайменше мільйон українських FPV. Усе, чим ми щедро будемо пригощати. На суші, у повітрі та, звісно, на морі. На нашому Чорному морі. І цього року ворог як ніколи раніше відчув: йому там не місце. І наші дії в Чорному морі стали чорною сторінкою в історії рашистського флоту.

Це офіційно можуть «підтвердити» їхні великі десантні кораблі, ракетні й патрульні корвети на дні морському. І наш Зміїний тепер без їхніх змій і триколора.

Законотворчість

ЧИ ВІДНОВИТЬ ПАРЛАМЕНТ ПРАВА ВІЙСЬКОВИХ НА СПРАВЕДЛИВИЙ ПЕРЕРАХУНОК ПЕНСІЇ

У 2016 році Верховна Рада внесла зміни до закону про перерахунок пенсій, «не помітивши» у ньому військовослужбовців. Права на перерахунок тоді отримали особи начальницького й рядового складу органів внутрішніх справ, але не військовослужбовці (в тому числі й ті, хто вже другий рік ніс службу в рамках АТО). Сім років потому в парламенті вирішили виправити це й зареєстрували законопроект, який би дав зелене світло на перерахунок пенсій військовослужбовцям «з урахуванням видів грошового забезпечення».

НИНІ В ПАРЛАМЕНТІ зареєстровано проект закону про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» щодо відновлення права на перерахунок пенсії.

Внесення змін стосується виключно статті 63, що має назву «Перерахунок пенсій раніше призначених пенсій». Вона, як і весь закон, обростає великою кількістю змін, починаючи з 1992 року.

Одна з таких суттєвих змін була проголосована у 2016 році, коли перерахувати пенсії вирішили для міліції, але не для військових. Ось що вирішили тоді законодавці: «Перерахунок пенсій особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України (міліції), які мають право на пенсійне забезпечення або одержують пенсію на умовах цього Закону, здійснюється з урахуванням видів грошового забезпечення, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством для поліцейських».

Зазначимо, що на той час «міліції» вже не існувало, але автори законопроекту на догоду комусь її згадали. А де ж перерахунок пенсій військовослужбовцям «з урахуванням видів грошового забезпечення»? – справедливо запитували ті, кого «не помітили», перебуваючи третій рік у підрозділах, що брали участь в АТО.

Кореспондент АрміяInform Олександр Теревко розпитав ініціатора законопроекту про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, народного депутата України Олександра Юрченка про підготовку документа, запит на справедливості і можливі перешкоди в ухваленні закону.

У 16-му році були винені, без перебільшення, антиконституційні дії щодо соціального захисту громадян, які перебували на службі в

Збройних Силах, – зазначив О. Юрченко. – Достеменно мені не відомо, хто пролобіював такі привілеї у порівнянні з військовими колишнім міліціонерам (які в тому числі розганяли й розстрілювали Майдан Гідності), чим на той час керувались народні обранці, які підтримали правоохоронні органи і проігнорували військовослужбовців на третьому році російсько-української війни. Можу лише припустити, що «грошей на всіх не вистачало», тому уряд фінансував військових у ручному режимі: є гроші – дамо, немає – вибачайте... І при цьому далеко не всі критерії враховувались, тому й пенсії військових виходили нижчими, ніж у тих же правоохоронців. Не здивуюсь, якщо згодом з'ясується, що це робилося навмисно. У нас і сьогодні час від часу виявляють тих, хто працює на ворога.

– Що керувало вами особисто, коли ви вирішили підготувати законопроект щодо відновлення права військовослужбовців на перерахунок пенсії?

– Багато чинників. Почну з того, що з перших днів широкомасштабного рашистського вторгнення мешканці столиці почали поповнювати лави добровольчих формувань територіальних громад, нести службу на блокпостах. Взяв до рук зброю і я. Коли ворога відігнали від Києва,

разом із частиною хлопців з нашого ДФТГ приєдналися до окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка. І в травні 22-го року вже брали участь у боях під Лисичанськом. Потім було визволення Херсона, бої безперервно в самому Бахмуті, згодом – Хротове, Григорівка, Богданівка, Калинівка. Нині наш підрозділ воює в районі Куп'янська.

Так от весь цей час я комунікую з кадровими військовослужбовцями і є свідком їхнього героїзму, незламної волі й любові до рідної землі. Ці люди свідомо присвятили своє життя захисту Батьківщини, серед них чимало молодих офіцерів, які вже в період російсько-української війни закінчили військові виші. Спілкуючись з ними, вивчав та аналізував проблеми їхньої служби, бойової роботи, соціального захисту. Адже в районі бойових дій не забував, що я народний депутат, у мене й позивний «Депутат».

Тому побачив необхідність у гідній державній підтримці та захисті соціальних прав з дотриманням принципу рівності та єдиного підходу до перерахунку раніше призначеної пенсії особам, звільненим з військової служби, в тому числі для тих, які в майбутньому будуть звільнятися.

– Що ж передбачається в законопроекті, що ви підготували?

ТІЛЬКИ ЄДИНІ УКРАЇНЦІ МОЖУТЬ БУТИ СИЛЬНИМИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

які допомагають. Українські матері й українські діти, які, втративши домівки, перебувають за кордоном і роблять свій внесок у спільний спротив, збирають і передають те, що необхідно тут. Коли українці з кожного регіону працюють для захисту кожного регіону.

І для звільнення кожного куточка, що тимчасово окупований. Коли українці, що зараз там нас чекають і чують, продовжують бути українцями, продовжують спротив. І разом ми обов'язково змусимо Росію піти. І слова Акта злуки про об'єднання відірваних одна від одної частин України знову прозвучать. Стануть реальністю. Бо сьогодні кожен українець б'ється за кожного українця, доводячи: коли всі українці тримаються за руки, вони не піднімуть їх догори, аби здатися.

Боремось усі. І сьогодні це стосується не тільки обох берегів Дніпра. Сьогодні соборність українців охоплює обидві півкулі Землі, у кожному куточку якої 24 лютого пролунало: я – українець. І м Українці. Пролунало на всіх континентах, де живуть наші люди. Ті, хто з початком повномасштабної війни, незалежно від місця проживання, народження, паспорта, ствердно сказали: «Я – українець».

Довели справами. Наша багатомільйонна діаспора, наші лобісти інтересів України в усьому світі. Хто збирає, знаходить, пакує та передає все, що потрібно для перемоги. Всі, хто не забув власного коріння та не дає світу забути про Україну. Всі, у чий жиліс течє українська кров і в чий грудях б'ється вільне серце. Українці за походженням, які давно довели, що є українцями за духом. І після багатьох років очікування вони нарешті мають стати українцями й за паспортом. На законодавчому рівні. Сьогодні я вношу у Верховну Раду України ключовий законопроект, який дасть змогу ухвалити комплексні зміни до законодавства та запровадити інститут множинного громадянства.

І дасть змогу мати наше громадянство всім етнічним українцям та їхнім нащадкам із різних країн світу. Звісно, окрім громадян країни-агресора. Всі, хто в періоди різних хвиль еміграції вимушено залишив рідну землю, опинившись у Європі, США, Канаді, країнах Азії, Латинської Америки. Всі, хто допомагає нам попри сотні й тисячі кілометрів від рідної землі. Іноземні добровольці, які стали на захист України, усі, хто воює за свободу України, як за рідну Батьківщину. І Україна стане для них такою.

Для всіх, хто зможе відчутти, що бути в Україні означає бути вдома. Не туристами, а громадянами. Великої, соборної, єдиної України. За свободу якої ми боремось. Б'ємося за право бути українцями. І відповідне рішення – один з елементів такої свободи, одна з можливостей реалізації такого права. Права бути українцем.

Окрім цього, ми маємо сьогодні робити кроки не лише для зміцнення соборності України й нашого народу, а й дії задля соборності прав і свобод, правди про українців, правди про нас і правди про нашу історію.

Заради цієї мети сьогодні мною підписано указ «Про історично населені українцями території Російської Федерації». Це повернення правди про історичне минуле заради українського майбутнього.

Дорогий народе!
Навесні 2022 року я вперше побачив Бучу після окупації. І вперше одягнув футболку зі словами І'm Ukrainian. Я – українець! І завжди, а особливо тепер, слова «Я – українець» мають особливе значення. Сьогодні вони сповнені мужністю, гордістю й незламністю нашого народу. Болям, який відчувають кожен українець і українка, та водночас силою, яка допомагає нам усе пройти. Усе подолати. Усе пережити. Знаючи й пам'ятаючи, що тільки сильні українці можуть стати єдиними. І тільки єдині українці можуть бути сильними.

Українці в усьому світі. Я – українець! І'm Ukrainian.
З Днем Соборності, дорогий народе!
Слава українцям!
Слава Україні!

22 січня 2024 року.

– Законопроект 10330 пропонується повернути справедливе нарахування пенсій військовим. А саме: встановити, що всі призначені за цим законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер) і премій у розмірах, встановлених законодавством. Перерахунок пенсій здійснюється на момент виникнення права на перерахунок пенсій і провадиться в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, у строки, передбачені цим законом.

– Як, на вашу думку, можуть бути перешкоди на шляху ухвалення цього законопроекту?

– Передусім наповнення бюджету. Але мова не йде про те, що цей перерахунок має відбуватися сьогодні

й одразу. Головне, щоб це було закріплено законодавчо. Можливо, потрібно оптимізувати фінансування окремих програм, та й варто придивитись до захмарних зарплат і премій окремих категорій чиновників, діяльність яких не пов'язана із захистом Батьківщини. Ми маємо добре усвідомлювати: якщо не будемо забезпечувати соціальний захист нашим військовослужбовцям, то під питанням опиниться існування нашої держави.

– Як ще законодавчі ініціативи можна очікувати від вас і колег щодо соціальної підтримки військових?

– Повторюсь: держава має забезпечувати повноцінний соціальний захист українських військовослужбовців, а також членів їхніх родин. Як показує життя, перед українськими захисниками продовжують з'являтися бар'єри бюрократичного характеру. Фактично триває війна не лише з агресором, а й з папірцями.

Тож першочергово пропонувати-мемо ухвалити закони, які спростять документальне підтвердження поранених військовослужбовців, сприяють роботі волонтерського руху, допоможуть реформувати принципи мобілізації. Щодо останнього, нині ми провадимо зустрічі й консультації з представниками ЦТК, намагаємось знайти інструменти для залучення вмотивованих людей до захисту Батьківщини.

До того ж виплату додаткової грошової винагороди в розмірі 100 тисяч гривень у зв'язку з пораненням чи іншими травмами ми пропонуємо замінити на 40 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. З 1 січня це близько 121,1 тисячі гривень.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Головними питаннями порядку денного були два питання:

– завдання, форми і підсумки діяльності УСВА зі сприяння захисту незалежності й територіальної цілісності України в умовах агресії РФ;

– реагування організацій УСВА на зміни структури громадянського суспільства і законодавчої бази стосовно соціальних прав ветеранів минулих воєн та ролі діяльності їх громадських організацій.

У доповіді голови УСВА С. В. Червонописського і виступах учасників зборів з першого питання було обговорено такі форми роботи місцевих організацій:

– безпосередня участь у складі військових і добровільних формувань (інструктори, передача бойового досвіду, управління підрозділами тактичного рівня на прикладах участі в минулих війнах);

– сприяння підвищенню військової підготовки військових і добро-

вольчих формувань (термінова підготовка і видання інструкцій, посібників і довідників з практичної медичної, тактичної підготовки, озброєння, участь в організації практичних занять з особовим складом, імплементації Міжнародного гуманітарного права);

– консультативна допомога у необхідності документального забезпечення участі в бойових діях, наявності бойових поранень, травм

Засідання Правління УСВА

і контузій для наступного отримання відповідного статусу ветерана війни;

– передача досвіду організації партизанських дій на окупованих територіях (на прикладі Другої світової і Афганської воєн);

– організація волонтерської матеріальної допомоги у тилловому забезпеченні військових формувань (придбання і доставка до підрозділів автомобілів, елементів військового спорядження, продуктів харчування, побутових засобів тощо);

– організація культурного забезпечення і відпочинку військовослужбовців і місцевого населення в зоні бойових дій (виступи виконавців УСВА, залучення професійних виконавців);

УСІ СИЛИ І МОЖЛИВОСТІ ВЕТЕРАНІВ – НА БОРТЬБУ ЗА СВОБОДУ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

– матеріальна і моральна підтримка населення звільнених територій (робота з населенням, допомога у відбудові зруйнованого житла, підтримка людей старшого віку і дітей, допомога харчовими наборами, ліками, побутовим майном, участь у гуманітарній діяльності релігійних громад);

– активна участь у формуванні і діяльності підрозділів територіальної оборони (теоретична і практична бойова підготовка, командування підрозділами тощо);

– роз'яснювальна робота з населенням про безпеку на підконтрольних територіях (вибухонебезпечні предмети, медична підготовка, збереження життя при дії ДРГ, авіаційних і ракетних атаках ворога тощо);

– надання матеріальної і правової допомоги особам з інвалідністю внаслідок війни, родинам загиблих воїнів, участь у меморіальній роботі.

При обговоренні другого головного питання порядку денного рекомендації для повсякденної діяльності було сформульовано таким чином:

– виконання вимог Статуту УСВА в умовах обмежень епідемії і воєнного стану, необхідність прийняття тимчасових рішень і обмежень; визначення пріоритетних напрямів діяльності;

– координація дій та об'єднання зусиль в гуманітарній діяльності з іншими ветеранськими громадськими організаціями, робота в межах Громадської Спілки «Всеукраїнська

Федерація учасників бойових дій, ветеранів війни та військової служби» («Всеукраїнська Федерація ветеранів»);

– взаємодія з Міністерством у справах ветеранів України та його місцевими представниками і представництвами, оцінка ефективності їх діяльності;

– освоєння грантових методів і конкурсів на матеріальну підтримку програм ветеранських організацій, оформлення пакетів документів, приклади досягнення позитивних підсумків;

– поширення знань серед ветеранів і їхніх родин щодо соціальних ІТ технологій, остаточо перейти на електронний документальний та інформаційний обіг з керівниками структурних підрозділів УСВА;

– активно користуватися друкованим органом УСВА – газетою «Третій тост» і організувати передплату на газету, насамперед серед ветеранів у сільській місцевості;

– робота з місцевими органами влади за місцевими гуманітарними програмами на підтримку ветеранів і їхніх громадських організацій, вплив змін у структурі при формуванні територіальних громад.

– наслідки змін останніх років у головних ветеранських законах, стан справ у реалізації прав ветеранів на пенсійне забезпечення, пільговий проїзд, комунальне і медичне забезпечення на місцевому рівні.

ЧИСЛЕННІ проекти Українського ветеранського фонду допомагають захисникам і захисницям, їхнім родинам отримати державну підтримку для розвитку власних ініціатив і реінтегруватися після служби. Про підсумки роботи за 2023 рік і перспективи ветеранської політики кореспондентці АрміяInform Лесі Медведенко розповіла виконавча обов'язків виконавчого директора УВФ Руслана Величко-Трифонюк.

– **Український ветеранський фонд увійшов у 2023 рік вже загартований випробуваннями першого року широкомасштабного вторгнення. Що вдалося реалізувати із запланованого, які досягнення фонду вважаєте найважливішими?**

– Якщо говорити про досягнення у цифрах, то ми профінансували понад 400 ветеранських бізнесів на суму 163,8 млн гривень. У співпраці з Uklop і Лун створили онлайн-мапу ветеранських бізнесів. Додали розділ про ветеранський бізнес на сайті «Дія». Найголовніше – напрацювали законопроект «Про ветеранське підприємництво».

Також у 2023 році запустили юридичні консультації. Допомогу отримали 1265 ветеранів і членів їхніх родин. Триває проект «Гаряча лінія кризової підтримки». Отримали понад 19 тисяч звернень від ветеранів, військових і цивільних.

Торік ми запустили освітні можливості для ветеранів. Провели низку соціологічних і аналітичних досліджень, аби дослідити реальні потреби та «болі» ветеранів.

Водночас ми вийшли на міжнародний рівень. У США провели благодійний захід «Герої підтримують героїв». Вдалося залучити понад 800 тисяч гривень. А ще почали співпрацю з американськими ветеранськими організаціями та установами задля обміну досвідом.

– **Нині УВФ – джерело натхнення для багатьох ветеранів. Скільки учасників ваших програм відкрили бізнес завдяки фонду торік? Які галузі домінували у ветеранському бізнесі?**

– Ми аналізували запити ветера-

ПЛАТФОРМА ДЛЯ РОЗВИТКУ ВЕТЕРАНСЬКИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Український ветеранський фонд: підсумки та інновації 2023 року

Минає ще один рік війни, рік викликів і випробувань для всіх українців, які підтримують і надихають один одного триматися і боротися. Українські ветерани торік отримали велику підтримку від платформи для розвитку своїх можливостей – Українського ветеранського фонду.

нів, зокрема, що стосувалося бізнесу. Виявили, що великий відсоток ветеранів прагне мати власну справу, але утримується через об'єктивні причини: від недостатності фінансових ресурсів до дефіциту знань у сфері ведення підприємництва. У 2023 році ми доклали максимум зусиль, аби залучити нових учасників до наших програм.

Найбільше минулорічних переможців – 36,5% є власниками бізнесів сфери агропромислового комплексу. Торік лідували заклади харчування. Такі зміни пов'язані з тим, що у 2022 році багато бізнесів релокувалися. Чимало ветеранів виїхали із зони бойових дій та почали власну справу на новому місці. Часто це були невеликі кав'ярні. А нині сплеск фінансування агробізнесу, бо розвиток АПК – теж частина оборони.

На другому місці серед переможців – автомобільна сфера, третє місце – сфера послуг. Також стає більше підприємницьких ініціатив медичної сфери, зокрема перемогли шість проектів, спрямованих на реабілітацію військових.

– **Розкажіть про результати роботи конкурсних програм «Варто», скільки було учасників, скільки отримали кошти на розвиток бізнесу і хто з учасників найбільше вразив організаторів?**

– У трьох конкурсах «Варто» взяли участь 272 проекти, серед яких 108 перемогли. Суми фінансування, за умовами конкурсів, становили від 500 тисяч до 3 мільйонів гривень. А ще за лаштунками залишається безліч годин, проведених експертами фонду воркшопів, на яких розповідали, як правильно зібрати пакет документів, заповнити заявку тощо.

Складно однозначно сказати, яка історія ветеранського бізнесу

вразила найбільше. Не хочеться владати у фаворитизм, адже кожен учасник гідний, і за кожним чи кожною стоять неймовірні історії. Але завжди щемкими є історії, коли батьки полеглих героїв наважуються втілювати проекти, які приносять їм радість.

Також дуже надихають історії, коли військові можуть застосовувати свій досвід у цивільному житті. Зокрема, коли оператори дронів у війську починають обробляти землю за допомогою дронів у цивільному житті.

Ще є цікавий приклад, коли ветеран Дмитро Горішній (позивний «Спікер») знайшов ефективний спосіб навчати захисників без досвіду не просто стріляти, а влучати в ціль. Спільно з командою ІТ-фахівців розробили симулятори для навчання гранатометників та операторів ПТРК і ПЗРК.

– **З ваших спостережень, які виклики стояли перед ветеранами цього року, що вдалося вирішити за сприяння фонду?**

– Нарощення ветеранських спроможностей у громадах. Ветерани, коли повертаються додому, повинні отримувати якісні послуги. Тож наш фонд провів багато візних зустрічей з налагодження співпраці у громадах.

Крім основної діяльності з фінансування бізнесу, ми також активно залуцаємо й фінансуємо громадські організації, які надають послуги ветеранам та їхнім родинам. Бо громадська організація в умовному Нижні може покривати

великий спектр ветеранських потреб: від фізичної чи психологічної реабілітації – до підтримки родин ветеранів.

Збираємо воедино представників місцевої влади, громадськості та ГО, налагоджуємо між ними співпрацю, пояснюємо, що всі разом маємо включатися в допомогу захисникам і захисницям, аби так віддячити за їхню службу.

– **УВФ здійснив низку аналітичних досліджень, як ви оцінюєте їхні результати – оптимістично чи радше песимістично?**

– Світом керують цифри. У нас кілька напрямів досліджень. Найперше і найважливіше – досліджуємо потреби ветеранів: від питань про реабілітацію до само-реалізації. Опитування допомагають визначити шляхи, яким рухається наша установа, аби надавати якомога більше корисних можливостей та якісних послуг. Але, окрім суто прагматичних питань, є в опитуваннях і про те, чи відчувають ветерани повагу від суспільства. І ця цифра є показовою, адже допомагає приблизно прогнозувати, якими будуть взаємини цивільних із захисниками, коли ті повернуться додому з фронту. На жаль, нині більшість ветеранів не відчуває належної поваги від суспільства.

Також спільно з «Рейтинг» ми проводимо всеукраїнське опитування «Образ ветеранів». Відстежуємо в динаміці, як міняються суспільні настрої щодо підтримки

наших захисників і захисниць. Загалом, наразі ще є хвиля вдячності від цивільних, проте фіксуємо показник, що українці більше довіряють чинним військовим, ніж ветеранам. І тут питання: це дія пропаганди чи люди справді вважають, що, знявши форму, військовий менше заслуговує на повагу? Ці всі речі ми фіксуємо вже зараз, і вибудовуємо правильні комунікації, наводимо так звані мости між цивільними та військовими, аби в майбутньому не було вибуху в стилі «ми вас туди не посилали» та «а де ти був/була під час війни?».

Ще один великий блок досліджень – ветеранська політика в інших країнах. Аналізуємо досвід інших країн, те, як вони працюють зі своїми ветеранами, які надають їм пільги, умови, можливості тощо. Найкращі практики плануємо втілювати й у нас. Зокрема, що стосується розвитку ветеранського підприємництва.

– **Не сумніваюсь, що в УВФ є амбітні плани на 2024-й. Які прогнози щодо ветеранської політики, зокрема і стосовно участі фонду в її реалізації?**

– Маємо великі сподівання щодо законопроекту «Про ветеранське підприємництво», який розробляли представники нашої команди спільно з ветеранами та іншими стейкхолдерами. Документ відкриє нові можливості для ветеранів. Ті, хто відчуває насагу, зможуть самореалізуватися у підприємстві. Законопроект не лише дасть визначення, що таке «ветеранське підприємництво», а й окреслить категорії осіб, які можуть вважатися суб'єктами ветеранського підприємництва, встановить критерії, за якими вони отримуватимуть підтримку від держави. Тобто підтримку зможуть отримати не лише ветерани, а й їхні родини, сім'ї полеглих захисників і захисниць.

Переконана, що впровадження цього закону забезпечить хорошу стимуляцію економіки, фінансову стабільність для ветеранів та їхніх родин, сприятиме соціальній адаптації після служби.

В організаціях УСВА

ЧЕРНІГІВСЬКІ «АФГАНЦІ» ДІЮТЬ

2023 рік був непростий для країни і для нашої спільноти. Незважаючи на вік, 63 члена обласної організації, з них 58 – учасники бойових дій в Афганістані, беруть участь в захисті України в складі Сил оборони. У Збройних Силах України служать діти та онуки наших бойових побратимів, продовжуючи подвиг своїх батьків.

ТРИВАЮТЬ обстріли наших прикордонних районів області. Ворог намагається урадити як військові так і цивільні об'єкти. Це потребує постійної уваги та допомоги місцевим мешканцям і ветеранам.

Підтримка сімей загиблих побратимів, інвалідів війни є пріоритетом в роботі обласної, районних і територіальних організацій УСВА. Фінансову, матеріальну, медичну допомогу надано 141 інваліду війни, 3 члена організації безкоштовно отримали інвалідні візки для пересування.

Надано допомогу 27 сім'ям загиблих побратимів (продовольчі набори, ремонт житла, дрова на зиму). Одноразову фінансову допомогу на лікування від органів місцевої влади отримали 8 сімей загиблих побратимів. Згідно з обласною програмою на 2024 рік 46 сімей щомісяця отримуватимуть по 500 гривень як компенсацію за житлово-комунальні послуги.

2023 року обласна організація взяла участь у конкурсі обласної Програми «Соціальне партнерство», що дало можли-

вість провести низку патріотичних заходів.

Увічнення пам'яті загиблих в Афганістані військовослужбовців залишається актуальним як нагадування про героїзм і подвиг нашого народу. В області 26 пам'ятників і пам'ятних знаків символізують трагічну історію війни в Афганістані. Здійснено реконструкцію та ремонт 6 пам'ятників. Проведено реконструкцію та перенесено пам'ятник у місті Мена в загальний комплекс історичних пам'яток міста. 46 пам'ятних дошок розміщено на фасадах навчальних закладів, де вчилися загиблі «афганці», та на вулицях, які носять їхні імена. Практично в кожному місцевому музеї є куточок пам'яті та іс-

торії війни в Афганістані. На жаль, таких пам'яток стало менше в школах. Пам'ять про загиблих «афганців» не повинна забути. Ми продовжимо цю роботу.

Не залишились байдужими ветерани до проблем побратимів в інших областях. Зібрано й відправлено гуманітарну допомогу в Херсон (медичні засоби, продовольчі набори, засоби гігієни). Активно допомагали Бахмацька, Менська, Чернігівська організації, окремі побратими.

Організовано передплату на нашу газету «Третій тост».

Продовжуємо активну співпрацю з обласною організацією ветеранів України на чолі з Анатолієм Скуратовичем із захисту наших законних прав на період воєнного стану.

БІЛІ БЕРЕЗИ ПАМ'ЯТІ

Олені Миколаївні Титовській виповнилось 85 років. Пам'ять про загиблого в Афганістані сина назавжди залишилась в її серці, а білі берези нагадують про її Сергія.

«В ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ніхто не думав про смерть. Навпаки – планували своє подальше життя. Сергій Титовський – не виняток. Він мріяв про хорошу роботу, чисте кохання, вірних друзів. Нічого не віщувало трагічного в долі. Він був добрим сином. Любив і допомагав матері в усіх домашніх справах. Був такий випадок. Коли навчався в ПТУ у Чернігові, дізнався, що захворіла мати. Швиденько приїхав до рідного дому, відвіз її з високою температурою до лікарні. З жовтня 1983 року Сергій в армії. Але перед тим, як поїхати, посадив перед вікном кілька білих берізок – символ життя на землі. Жаркий та тривожний Афганістан перекреслив усе його життя. З березня 1985 року при виконанні бойового завдання куля вразила його серце», – це витяг з книги нарисів про загиблих в Афганістані чернігівців «Пам'ятайте нас».

З ювілеєм приїхали привітати матір бойові побратими з Менської організації УСВА на чолі з головою Леонідом Титаренком. Вітаючи Олену Микола-

ївну та всіх матерів загиблих побратимів, завжди говоримо: «Ми пам'ятаємо про загиблих і піклуємося про живих». Напередодні 35-ї річниці виведення військ з Афганістану кожна мати, батько, вдова повинні відчувати наше надійне плече побратима і сина.

Станіслав ВІХРОВ,
заступник голови
Чернігівського обласного
відділення УСВА.

ТРАДИЦІЙНИЙ ТУРНІР Є І БУДЕ

У місті Заліщики на Тернопільщині відбувся 38-й традиційний турнір з міні-футболу пам'яті полеглої воїна Валерія Луб'янського, який героїчно загинув у Афганістані 31 серпня 1980 року.

ПІД ЧАС УРОЧИСТОГО відкриття присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять Валерія Луб'янського та полеглих героїв російсько-української війни.

У турнірі взяли участь 16 команд з Тернопільської і Чернівецької областей. Усі матчі пройшли в запеклій та безкомпромісній боротьбі, спортсмени показали високий рівень майстерності. У фінальному матчі зустрілися футболісти місцевої команди «Дністер» та «Голбері» з Чернівців. Перемогла команда із Заліщиків, якій вручено перехідний Кубок з портретним зображенням Валерія Луб'янського, а також медалі та грамоти. Призерів нагородили малими кубками, медалями і грамотами.

Голова Тернопільської обласної Спільноти ветеранів Афганістану Сергій Лісовий вручив цінні подарунки кращим гравцям й подякував організаторам за пам'ять про мужнього воїна, яка увічнена проведенням цього традиційного турніру.

Незважаючи на критику медіа ресурсів, зокрема, заяви київського журналіста інтернет-ви-

дань «Український тиждень» і «Главком» Івана Вербицького про недоцільність проведення цього турніру пам'яті полеглої воїна-«окупанта» Валерія Луб'янського, змагання пройшли на високому рівні. Організатори запевнили, що і в подальшому цей турнір проводитиметься футбольним клубом «Дністер».

Пам'ять про мужнього воїна вічно житиме в серцях земляків.

Василь КОГУТ,
перший заступник голови
Тернопільської обласної
організації УСВА.

РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ!

Учергове волонтерський центр «Патріот» Тернопільської обласної Спільноти ветеранів Афганістану відправив допомогу українським воїнам в зону бойових дій на харківський напрям.

НАШИМ захисникам тернопільські волонтери привезли маскувальні сітки, маскувальні костюми, окопні свічки, термобілизну, термощарпетки, ковдри, газові балончики для розігріву їжі, медицину, засоби особистої гігієни та продукти харчування.

Звичайно, не обійшлося без домашніх смаколиків, які спекли наші прекрасні українські господині до свята Нового року. Щира подяка за надану допомогу.

— ПОЧНУ з нагального питання: у нас тут нібито очікується скорочення соціальних виплат, пенсій, це активно обговорюється в соціальних мережах, месенджерах, будь-де. Наскільки дійсно великий ризик такого розвитку подій, і залежність від закордонних грошей у цьому аспекті — справді настільки ж критична?

— Так, чула про ці побоювання, але нема потреби хвилюватися, тому що ми сьогодні забезпечені коштами для покриття соціальних видатків. Буквально наприкінці листопада ми підписали як міністерство угоду зі Світовим банком, INSPIRE (проект для України "Інвестиції в соціальний захист для підвищення охоплення, стійкості та ефективності (INSPIRE). — Ред.), яка спеціально передбачає кошти на покриття всіх наших соціальних допомог. Вони зайшли в грудні, зайдуть у січні, відповідно — всі соціальні допомоги ми маємо чим покривати і щодо цього питань не виникає.

А якщо говорити про наші пенсії, то тут на допомогу приїшли наші військові, я б так сказала, які не тільки допомагають на лінії зіткнення, а й, насправді, внесками, єдиними соціальними внесками, які вносять з їхніх заробітних плат, дуже добре наповнюється наш пенсійний фонд. Відповідно, пенсії нашим пенсіонерам ми закриваємо внутрішнім ресурсом, і допоки платимо заробітні плати нашим військовим, допоки в нас будуть відрахування на пенсії, — таким чином, ми повністю цю потребу і цей дефіцит закриваємо.

— Тобто можна гарантувати, що цьогоріч у березні індексація пенсійних виплат, яка щороку відбувається, відбудеться, чи, можливо, ви зараз розглядаєте перенесення?

— Ні, ми не розглядаємо поки що ніяких варіантів перенесення. Плануємо традиційно виконувати всі наші стандарти, які заплановані в межах цього року. Звісно, можуть бути якісь надзвичайні обставини, це війна, ми всі розуміємо, але наразі в поточному варіанті плануємо робити цю індексацію.

— Зараз іде війна і зрозуміло, що ми втрачаємо і людей, і об'єкти критичної інфраструктури. Щодо соціальної інфраструктури, що у вас було втрачено, наскільки ворог завдав удару по вашій системі?

— Ви знаєте, наша система працювала районно-орієнтовано, відтак неможливо зараз, особливо в тих частинах, які є окупованими, в тих, де йдуть активні бойові дії, виходити роботу управління соцзахисту. Багато де вони не працюють, багато хто знищив документи, особливо ті, які стосувалися воїнів АТО, бо це був ризик. І в багатьох випадках ми бачимо як, коли окупанти дістали такі списки, — наскільки вони жорстоко розправлялися з родинами, які отримували пільги.

— Так, я бачив на власні очі, коли Бучу тільки звільнили.

— Тобто ми зрозуміли, що районно-орієнтована модель ризикувана. І навіпаки, почали переформатовуватися таким чином, що тепер, по-суті, всі реєстри, всі списки, вся інформація зберігається на центральному рівні, вона є в «хмарі», тобто у нас є кілька систем збереження інформації. І сьогодні достатньо просто викинути комп'ютер, забрати умовно логін, тобто ми з центру вимикаємо доступ цього комп'ютера до серверів центральних — і вже ніхто не має до-

ступу ні до якої інформації. Тож у цьому випадку ми повністю переглянули систему формування виплат, і це ще підняло дуже багато інших питань. Наприклад, на місцях ми виявили, що дуже довго розглядали документи — більше, ніж задекларований час. Зараз маємо можливість це відслідковувати, оскільки в єдиній системі інформаційній, яку ми запровадили, видно — коли звернення надійшло, скільки часу воно відпрацьовується, ким, як. І ми посилюємо контроль за швидкістю, ефективністю, оперативністю, аби кожна людина точно розуміла: якщо вона звертається — її документи будуть розглянуті вчасно, якісно.

— Це виглядає оптимістично. Можливо, ще якісь є новачки, інновації, якісь під-

вимо на розбудову отаких різних послуг, щоби в кожній громаді був соціальний фахівець. Спеціально навчений, розумів — що йому потрібно робити.

— Який комплекс або коло послуг щодо українських ветеранів, які повертаються вже додому, а особливо тих, у кого є важкі поранення, втрати кінцівок, можливо, протезування потребується і так далі?

— Ось людина потрапляє в лікарню, у неї важке поранення або, наприклад, ампутація. Які кроки — один, два, три, чотири — людина робить, що система має зробити, щоб цій людині було більш комфортно. Ми таким чином це змоделювали і почали найперше з ТЦК і СП. Це військові комісаріати, куди людину призивають.

добре. Але спочатку ти не маєш із чим порівняти. Ти ходив своїми ногами і тобі дали якийсь протез. Добрий він, поганий він, ти не вмєш ним користуватися, чи він тобі муляє, заважає?

— І яка відповідь на ці питання?

— Фахівець, медичний фахівець, фізичний терапевт, лікар з фізичної та реабілітаційної медицини, який є в лікарні. Ми їх вчимо також спільно з Міністерством охорони здоров'я, проводимо різні тренінги для того, щоби вони розписалися в акті прийому, якщо мультидисциплінарна команда цей протез призначає, що так, він відповідає всім характеристикам. Це додатковий такий етап підтвердження якості й додатковий контроль за протези-

ним особам, де будемо чітко розмежовувати, що всі, хто можуть працювати, мають мусять працювати; хто здійснює догляд за дітьми і нема садочків, нема шкіл, школи-онлайн — ми підтримуємо цих людей. Бо дуже важливо, щоби догляд за дітьми відбувався якісний. Хтось здійснює догляд за людьми з інвалідністю або є пенсіонерами і, зрозуміло, не можуть працювати — їм підтримка і допомога буде продовжена і збережена.

Ще ми дизайнімо нову допомогу, бо ми розуміємо, що багато людей повертаються в Україну. Ось вони виїхали, жили за кордоном якийсь рік або навіть були такі, які довго жили за кордоном. Але стаються різні ситуації — і людина повертається назад на свою батьківщину. І тут стає теж беззахисною. Будемо їх, безумовно, підтримувати таким чином, щоби вони ставали повноцінними учасниками суспільного життя.

— Ще одна тема, яка на часі, я вважаю, це проблема з усиновленням дітей. Як виконується ця задача міністерства?

— Коли почалося повномасштабне вторгнення, значна більшість інтернатів були реконовані за кордон. І ми отримали ситуацію, коли ці діти опинилися у «замороженому» стані — неможливо було ні підбирати їм прийомні родини, ні продовжувати процес усиновлення, тому що дуже важливим етапом є знайомство дитини з родиною. І як його робити, коли родина в Україні — потенційна родина, що хоче дитину усиновити, а дитина — за кордоном. Відповідно, ми за цей проміжок часу розробили норми і механізми дистанційного знайомства, визначили, як правильно родині можна виїжджати за кордон, щоби побачитися з дитиною, котру вони хочуть усиновити. Збільшили кількість тренерів, що проводять навчання для кандидатів в усиновлювачів.

Зараз плануємо запустити послугу соціального супроводу для усиновлювачів. Це не так, знаєте: от я сьогодні хочу усиновити дитину, у мене тут уже серце до неї йокнуло — так не працює. Ти маєш визріти. Діти, які сьогодні в нас є в списку на усиновлення, це, як правило, діти старші, старші десяти років. Це діти, які пережили в своєму житті біль і травму. Це не манюсінські шойно народжені діти. З цими дітьми треба працювати. І кожна родина, яка приймає рішення прийняти таку дитину до себе, повинна розуміти, що це не для реалізації своїх якихось внутрішніх душевних покликань, а власне — це така самопожертва, щоби дати тій дитині любов.

Сьогодні ми пілотно започатковуємо таку послугу. Ось у рамках десь півроку відпрацюємо, як вона може здійснюватися, і будемо її масштабувати, щоби кожен усиновлювач, який хоче взяти дитину в родину, мав можливість скористатися супроводом, якісним супроводом, на всіх етапах.

Що для нас дуже важливо — сам процес зробити більш прозорим. Ми його цифровізуємо, аби був особистий кабінет усиновлювача і людина в своєму кабінеті точно побачила, на якому етапі вона перебуває, які ще етапи їй треба пройти, хто за це відповідає. Тобто щоб весь процес був доступний і прозорий. І вже, я думаю, в січні, в лютому — ці кабінети будуть повноцінно запущені.

Такого насправді повноцінного метчингу немає в жодній країні світу. Як ми це зробимо, то це буде такий інструмент, який можна експортувати.

СЬОГОДНІ МИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ КОШТАМИ ДЛЯ ПОКРИТТЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИДАТКІВ

Чи буде цьогоріч індексація пенсій? Які програми відновлення передбачені для ветеранів? І чи збережуться соціальні виплати для внутрішньо переміщених осіб? Докладно й змістовно про те, як розподілятимуться кошти на «соціалку» нинішнього року, розповідаємо в ексклюзивному інтерв'ю генерального директора «Укрінформу» Олексія Мацуки з міністром соціальної політики України Оксаною Жолнович у проєкті Влада inside.

І це буде перша точка входу, де людина має відчуті цю людяність, тобто не якийсь формалізм, а саме людяність. Тим більше, що там же з цим і поранений стикається, коли входить уже в цивільне життя. Хто в цій лікарні має допомогти людині зрозуміти, які права, які пільги, які гарантії, що вона може робити, чого вона не може робити, окрім того, що прописати їй ліки і стабілізувати її.

— Тобто це такий помічник-асистент?

— Це соціальний працівник у лікарнях.

— Асистент клієнта в лікарні, можна так сказати.

— Так, можна саме так, який може супроводити, знову ж таки — зробити цей соціальний супровід.

— Вони це сприймають адекватно?

— У лікарні, коли побачили роботу — спочатку була недовіра. Спочатку говорили про те, що для чого ці працівники. Але потім лікарі зрозуміли, що це їм у поміч.

— А людина звідки має дізнатися про такого фахівця у себе у лікарні?

— Дивіться, фахівець у лікарні, це його обов'язок — обходити всі палати, які є, проактивно з людьми спілкуватися, надавати їм оцю послугу супроводу, роз'яснювати права, інформувати, розповідати про можливості. Крім того, в мультидисциплінарну команду лікарні ми залучили ще й протезиста/ортезиста, такого ще ніколи не було. Зараз кабінети асистивних технологій заведені в реабілітаційних центрах, і це є обов'язковий елемент. Там протези мають давати в тимчасове користування людині, поки вона отримує постійний. Ми зараз працюємо активно, щоб були тренувальні протези для людини, щоб вона вже в лікарні точно стала на ноги, точно почала вчитися ходити, щоб фізичні терапевти з нею займались, зробили якісний підбір. Більше того, ми також розуміємо, що людина не може оцінити — добре їй протез зробили чи ні.

— Не може зрозуміти, оцінити без практики, так?

— На початку не може, а коли вже рік-два користується, тоді вже буде знати — добре чи не-

стом, аби не було якихось недопрацьовань з боку фахівців, які забезпечують протезування, зрозуміло.

Ті, хто в 2022 році чи навіть у 2023 році в багатьох випадках потрапили в лікарню, вони пропрапили цей шок: бути один на один, шукати самостійно якісь сайти — хто і що може робити. Але я дуже сподіваюся, що впродовж 2024 року всі лікарні матимуть соціального працівника.

— Ще напрям — внутрішньо переміщені особи. Ви сказали, що в 2023 році спрямували 74 мільярди гривень для двох з половиною мільйонів людей.

— Дуже велика кількість людей, ми розуміємо, змушені були переміститися з зони бойових дій у більш безпечні регіони України. Цим людям потрібно було, безумовно, надавати підтримку незалежно від того, який дохід був у людини, яке майно було в людини, — вони виїжджали без нічого. Але, разом із тим, ми також повинні, знову ж таки, орієнтуватися й на те, як це відбувається за кордоном. Там підтримка надається, але паралельно людину стимулюють активно брати відповідальність за своє життя в свої руки, працевлаштовуватися, соціалізуватися, що дуже важливо, що ми, наприклад, помітили, відвідуючи окремі центри комплексного проживання. Коли людина ніде не працює, в неї нема потреби виходити за межі того центру. Вона не соціалізується. Дуже важливо, щоби ці люди взаємодіяли з соціумом, щоби вони розуміли, що вони частина тієї громади, нехай навіть тимчасово, в яку вони переселилися, щоби була взаємодія і кожен брав на себе відповідальність за своє життя. Це, до речі, і психологічно поновлює контроль над собою, тобто це дозволяє ставати більш психологічно стійким.

Відповідно, зараз ми запровадили низку змін, які передбачають строківість допомоги внутрішньо переміщеним особам, і розглядаються дуже гнучко. Ми ще зараз також затвердили, що в найближчі тижні внесемо зміни до допомоги внутрішньо переміщен-

Про роботу з 6 по 18 листопада 1993 року в Ірані та Пакистані спеціальної місії України з питань військовополонених і безвісти зниклих

Відповідно до домовленостей, досягнутих у ході переговорів Президента України Кравчука Л. М. з Президентом Ісламської Республіки Іран Хашемі Рафсанджані 25-26 квітня 1992 року, на підставі розпорядження Президента України від 27.08.1993 року до Ірану було направлено спеціальну місію України з питань військовополонених і безвісти зниклих у складі: А. А. Озадовський – керівник делегації, Посол з особливих доручень МЗС; В. І. Аблазов – заступник голови Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України, повноважний представник України у спільній робочій групі повноважних представників держав СНД з розшуку і повернення полонених та безвісти зниклих; І. А. Бетяр,

керівник Секретаріату міністра закордонних справ України.

Метою місії було проведення переговорів із керівництвом Ірану щодо з'ясування долі і повернення на Батьківщину колишніх військовослужбовців – громадян України, які потрапили в полон під час війни в Афганістані. Передбачався також виїзд місії на ірансько-афганський кордон для відповідних переговорів із представниками окремих афганських угруповань.

У ході переговорів делегації України з делегацією МЗС Ірану та представниками прем'єр-міністра Афганістану було визнано необхідним продовжити переговори у штаб-квартирі Ісламської партії Афганістану (глава партії – Гульбедин Хекматіар) у Пешаварі, а також зустрітися з військовополоненими в Кабулі.

Робочі записи

Аблазова В. І.

6-9 листопада 1993 р.

6 листопада 1993 р. відбулися переговори делегації з делегацією МЗС Ірану з питання звільнення військовополонених, які перебувають на території Афганістану, за можливого посередництва іранської сторони в його вирішенні. Делегацію МЗС Ірану очолював начальник Головного управління країн СНД і Кавказу Мортеза Банк.

Керівник делегації України, Посол з особливих доручень А. А. Озадовський поінформував делегацію ІРІ, що під час попередніх консультацій в Україні відбулося п'ять зустрічей із представниками МЗС Ірану, під час яких обговорювалися питання, пов'язані з можливим звільненням кількох військовополонених за посередництва іранської сторони.

Керівник делегації Ірану М. Банк підтвердив можливість проведення такої гуманітарної акції та зазначив, що іранська сторона доклала багато зусиль для її здійснення. На превеликий жаль, в Афганістані немає стабільності. Численні угруповання проводять свою незалежну політику та мають свої погляди на питання військовополонених. Іранська сторона намагалася і намагається довести афганським друзям той факт, що їхнє ставлення до колишнього СРСР не повинно автоматично переноситися на країни СНД. Під час війни в Афганістані Радянська армія завдала населенню цієї країни грубого тиску і завдала багато шкоди її господарству. Все це потрібно мати на увазі під час переговорів із членами афганської делегації. Кризу у свідомості афганського народу подолати поки що не вдалося.

На щастя, є певні позитивні зрушення у ставленні афганських керівників до нових країн СНД. Проте стосовно Росії їх позиція залишається незмінною. Заходи керівництва Російської Федерації щодо ліквідації наслідків війни в Афганістані не можна назвати достатніми чи дружніми. Іранська сторона провела попередні переговори з паном Джаріром – представником Прем'єр-міністра, голови Ісламської партії Афганістану Г. Хекматіара. Йдеться про звільнення двох-трьох військовополонених. Іран розглядає цю акцію як перший крок. Якщо буде добра воля, то надалі можна буде досягти більших результатів. У будь-якому разі іранська сторона має намір сприяти здійсненню гуманної акції визволення полонених для того, щоб вони повернулися на Батьківщину.

М. Банк висловив сподівання, що українська делегація зможе відвідати інші міста й провінції Ірану для того, щоб відчувати дружнє ставлення іранського народу та дати відсіч деяким наклепницьким звинуваченням.

Посол А. А. Озадовський на-

ДОВГИЙ ШЛЯХ З АФГАНСЬКОГО ПОЛОНУ І БЕЗВІСТИ

(Продовження. Початок у №№ 1-24, 2023 р.)

21-24 вересня 1993 року в Москві відбулася Міжнародна науково-практична конференція, присвячена розшуку, звільненню та комплексній реабілітації військовослужбовців, які потрапили в полон і зникли безвісти в Афганістані. У роботі конференції взяли участь представники Афганістану, США та держав СНД.

3 ДОПОВІДЬ на тему «Про поєднання організаціями України автономних державних та узгоджених міждержавних дій при вирішенні проблем громадян, які потрапили в полон або зникли безвісти в афганській війні» на конференції виступив Аблазов В. І., заступник голови Комітету ветеранів війни в Афганістані при Президентові України.

У підсумкових документах конференції було зазначено: за роки, що минули після виведення військ з Афганістану, державними і громадськими організаціями та діями багатьох країн виконано велику роботу з вирішення проблеми полонених і безвісти зниклих на основі Міжнародного гуманітарного права. При цьому мали місце окремі позитивні результати. Однак загальних рішучих змін і вирішальних успіхів у вирішенні проблеми загалом не досягнуто.

У цій великій і складній роботі відсутній системний підхід, методологія оцінки та прогнозування результатів в умовах динамічної зміни соціальної, політичної та військової обстановки в країнах, найбільш зацікавлених у вирішенні проблеми. Було відзначено, що в Україні ця проблема вирішується на належному рівні, визнані такими, що заслуговують на увагу, ступінь участі та форма організаційної роботи. Було наголошено, що цей рівень роботи досягнуто завдяки тому, що перетворення в Україні мають мирний характер. А ав-

голосив, що українській стороні імпонують зусилля Ісламської Республіки Іран щодо вирішення питання військовополонених. Україна засуджує несправедливу й жорстоку війну в Афганістані, розв'язану керівництвом колишнього СРСР. Україна також стала жертвою цього військового конфлікту: тисячі загиблих й поранених, інвалідів, людей, які втратили своїх близьких. Питання повернення військовополонених є надзвичайно важливим для українського народу. Українська делегація просила б довести нашу позицію до афганської сторони. Україна з розумінням ставиться до проблеми співпраці з Іраном в ООН. Перші кроки в цьому напрямі вже зроблено.

Мортеза Банк зупинився на деяких проблемах, пов'язаних із адаптацією та реадaptaцією полонених. Зокрема, він зазначив, що значна більшість військовополонених вже повністю адаптувалася до свого нинішнього стану. Тим не менш, у будь-якому разі треба з чогось починати. Деяких військовополонених, прізвища яких вказані у списках, переданих українською стороною, немає. Тобто вони зникли безвісти. Іранська

Представники УСВА О. МІХНЮК, С. ЧЕРВОНОПИСЬКИЙ, В. АБЛАЗОВ на конференції.

сторона хотіла б мати певні результати. Афганські представники запропонували розглянути дві кандидатури. Один із цих двох – військовополонений, з яким зустрічався О. Руцької у грудні 1991 року. Він прийняв мусульманську віру та займається комерцією.

Наші співробітники заявили афганським колегам, що український народ чекає від них прояву їхньої політичної волі у вирішенні цього питання, висловили прохання розглянути питання про всіх військовополонених. Першим етапом могло б стати повернення двох згаданих військовополонених.

Афганські представники запевнили нас, що така політична воля є. Вони вестимуть переговори як від імені народу, так і від імені Ісламської партії Афганістану. Іранська сторона бачить своє завдання у тому, щоб створити належні умови та атмосферу переговорів. Можливо, виникне потреба комусь із родичів чи членів делегації відвідати військовополонених для того, щоб пояснити їм ситуацію, яка існує зараз у вашій країні. Афганська сторона наполягає, щоб така зустріч відбулася в Афганістані.

сторона хотіла б мати певні результати. Афганські представники запропонували розглянути дві кандидатури. Один із цих двох – військовополонений, з яким зустрічався О. Руцької у грудні 1991 року. Він прийняв мусульманську віру та займається комерцією.

Коментуючи заяву представника Ірану, А. А. Озадовський наголосив, що Україна високо цінує зусилля Ірану щодо зміцнення стабільності у політичному житті Афганістану. Нам відомі труднощі, з якими зіткнулася ця країна. Українська делегація хотіла б довести до афганської сторони інформацію про ті позитивні зрушення, які мають місце на Батьківщині військовополонених та умови, які створені там для тих, хто повернувся з полону. Українська громадськість змогла б віддати належне великодушному жесту Ірану та афганського керівництва. Українським представникам

Секретаріату міністра закордонних справ; О. М. Глазов – перший секретар Посольства, перекладач.

З іранської сторони у переговорах взяли участь: Мортеза Банк – начальник Головного управління країн СНД і Кавказу; Нарегіян – начальник Першого управління країн СНД і Кавказу; Джавад Качуян Фіжі – заступник начальника Першого управління країн СНД і Кавказу.

З афганської сторони в переговорах взяли участь: Джарір – помічник Прем'єр-міністра Афганістану, голови ІПА Г. Хекматіара; Саваддін – начальник розвідки, активний діяч ІПА.

М. Банк висловив задоволення щодо проведення тристоронньої зустрічі. Наголосив на її значенні для проведення гуманної акції звільнення військовополонених, про яку йшлося у ході попередніх двосторонніх консультацій, які провела іранська сторона з делегацією України та представниками Прем'єр-міністра Афганістану. Ці консультації показали, що найближчим часом може бути здійснено заходи загальнолюдського плану. Він подякував Джаріру, видатному діячу ІПА, за його особистий внесок у вирішення цього питання. Вказав, що афганська сторона продемонструвала необхідну політичну волю.

Він наголосив, що після розпаду СРСР та утворення нових незалежних держав відбулися значні позитивні зрушення. Позитивні зміни мають місце і в Афганістані. Це дозволило розпочати вирішення складного питання військовополонених. Афганська сторона не має нез'ясованих питань. Приклад ІПА може бути добрим прикладом для інших угруповань.

М. Банк висловив сподівання на позитивний результат зустрічі й запропонував вести переговори за такою схемою:

- визначити кількість військовополонених, які могли б бути передані українській стороні;
- визначити терміни повернення військовополонених;
- обговорити, які заходи необхідно вжити для реалізації цієї акції;
- обговорити пропозиції щодо організації роботи у майбутньому;
- оцінити пропагандистський аспект акції;
- розглянути можливість досягнення більш тісних і фундаментальних відносин між Афганістаном та Україною.

Посол з особливих доручень А. А. Озадовський висловив подяку іранській стороні за організацію зустрічі. Вказав, що така миротворча акція відповідає духу дружніх стосунків між Україною та Іраном. Подякував представникам Прем'єр-міністра Афганістану за виявлену готовність вести переговори щодо важливого загальнолюдського питання.

Досягнення позитивних результатів у його рішенні буде прикладом розвитку взаємовідносин іншим незалежним державам, які утворилися на території колишнього СРСР. Посол наголосив, що українська сторона рішуче засуджує несправедливу війну в Афганістані. Україна сама є жертвою цієї війни, яка розв'язана тоталітарним режимом. Тисячі загиблих і поранених, батьків, які втратили дітей, рідних і близьких. Українська сторона згодна вести переговори за запропонованою схемою. Списки військовополонених були передані афганській стороні представниками Червоного Хреста і через іранську сторону.

(Далі буде).

ВІДПОВІДНО до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні та інші засоби реабілітації, їх переліку» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2022 р. № 454) на безоплатне отримання допоміжних засобів реабілітації (технічних та інших засобів реабілітації) мають право:

- особи з інвалідністю;
- діти з інвалідністю;
- учасники бойових дій (окремі категорії громадян, які отримали поранення, контузію, каліцтво або захворювання внаслідок

Соціальні гарантії щодо забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю визначено Законом України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

ДОПОМІЖНІ ЗАСОБИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

слідок військової агресії Російської Федерації проти України, участі в антитерористичній операції чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період проведення воєнних (бойових) дій, та втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок);

– постраждали (мирні громадяни, які у період дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях проживали безпосередньо в районах проведення воєнних (бойових) дій та у період здійснення воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним

нападам і отримали поранення, контузію, каліцтво або захворювання внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, проживали в районах проведення антитерористичної операції, районах здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, за умови, якщо такими особами не вчинено кримінальних правопорушень);

- особи похилого віку;
- жінки, дівчата після мастектомії, секторальної резекції молочної залози, квадрантектomії та з порушеннями розвитку молочної залози;
- діти з порушеннями опорно-рухового апарату (далі – діти віком до 18 років);

– особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

Від початку бойових дій на сході, починаючи з 2014 року, перед Україною постала необхідність розвивати протезну галузь, впроваджувати нові технології, навчати спеціалістів для надання висококваліфікованої допомоги з протезування/ортезування учасників бойових дій.

З метою підвищення в Україні рівня протезно-ортопедичних послуг до міжнародного було організовано та проведено навчальні проекти для українських фахівців, які надали знання по сучасним технологіям протезування та реабілітації. Вагомим результатом стала поява в Україні 21 фахівця з протезування/ортезування, що мають сертифікати Міжнародної спільноти протезистів /ортезистів (ISPO).

Запорукою високого рівня якості протезно-ортопедичних виробів стало впровадження широкого спектру комплектувальних виробів різної функціональності, що відповідають потребам пацієнтів з різними можливостями: від обмежених пересування на короткі дистанції до здатності вільно необмежено переміщуватись будь-якими місцевостями та займатися спортом.

З цією метою було впроваджено в практику протезування різні комплектувальні вироби імпортного виробництва:

- колінні вузли:**
 - поліцентричні колінні вузли із гідравлічним регулюванням фази опори і переносу 3R60 та інші;

Дії Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю (ФСЗОІ) та його територіальних відділень при забезпеченні окремих категорій населення ДЗР (ТЗР)

відповідно до постанови КМУ від 05.04.2012 № 321 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2022 р. № 454)

- ✓ Приймає від органу соціального захисту населення /ЦНАП захищеними каналами зв'язку та в паперовій формі заяви про забезпечення допоміжним засобом реабілітації (виплату компенсації) разом з документами, зазначеними у пункті 14 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 05.04.2012 № 321 (зі змінами)
- ✓ Формує та опрацює особову справу особи у банку даних з документів, на підставі яких відбулося забезпечення допоміжними засобами реабілітації (ДЗР)
- ✓ Формує в особовій картці особи електронне направлення та інформує про це особу
- ✓ Укладає договори / додаткові угоди та підписує акти приймання-передачі робіт (надання послуг) з підприємством на забезпечення осіб ДЗР та проведення ремонту ДЗР
- ✓ Перераховує підприємству бюджетні кошти після забезпечення особи ДЗР; надання послуг з післягарантійного ремонту ДЗР, технічного обслуговування крісел колісних підвищеної надійності та функціональності (протягом не пізніше ніж 14 робочих днів з дати надходження до територіального відділення Фонду) на підставі:
 - актів приймання-передачі робіт (надання послуг) підписаних керівником підприємства та територіальним відділенням Фонду, до яких додається витяг з реєстру про видані особам ДЗР
 - рахунка підприємства на оплату
 - узгоджених особою та підприємством, що внесено до особової картки особи: замовлення або анкети; актів приймання-передачі робіт (надання послуг) з детальним описом, підписаних керівником підприємства та особою
- ✓ Приймає заявки на ремонт ДЗР від особи
- ✓ Вимагає розірвання договору з підприємством та повернення сплаченої суми за ДЗР, якщо підприємство безоплатно не усунуло недоліки ДЗР, у разі виявлення протягом гарантійного строку браку або поломок ДЗР, які виникли не з вини особи
- ✓ Вносить до електронної картки особи розрахунковий документ та інформацію про виплату компенсації вартості ДЗР із зазначенням дати здійснення виплати
- ✓ Приймає рішення про виплату компенсації вартості ДЗР
- ✓ Виплачує компенсацію вартості ДЗР особі
- ✓ Приймає від особи звернення щодо невідповідності безпеки та функціональних властивостей ДЗР та надсилає такі звернення до відповідних органів, зокрема до Держлікслужби

- моноцентричні колінні вузли з електричним регулюванням фази опори і переносу 3E80 та інші;
- моноцентричні колінні вузли з гідравлічним керуванням фази переносу та опори 3R80, VGK та інші;
- безшарнірні штучні стопи** з акумуляцією енергії у відділі носка та п'ятки 1C60-1C64 (лінійка стоп Triton), 1C40 C-Walk та інші;

компоненти до функціональних протезів верхніх кінцівок, які поєднують в одному протезі як естетичні, так і функціональні властивості:

- системні штучні кисти з тяговим керуванням 8K22, функціональні гачки 10A12, 10A81 та інші;
- електричні штучні кисти з одним хватом 8E38 або функціональні електричні гачки та інші.

На підприємствах протезної галузі України впроваджено новітні технології виготовлення протезно-ортопедичних виробів, зокрема:

- протезів верхніх кінцівок із застосуванням мультизахватних кистей Michelangelo, BeBio-lic (компанії Otto Bock), I limb (компанії Ossure), Taska (компанії Fillauer), ліктьових вузлів з електронним замиканням

AxonErgoArm, ErgoArm (компанії Otto Bock);

- протезів нижніх кінцівок із застосуванням колінних вузлів з електронним керуванням C-leg, Genium-X3 (компанії Otto Bock);
- ортезів нижніх кінцівок із застосуванням електронних колінних шарнірів E-mag, C-brace (компанії Otto Bock) та ортезування з використанням 3D-технологій виготовлення.

Після впровадження в Україні новітніх технологій протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності, в тому числі спеціальними виробами для занять спортом, а також реалізації проектів з навчання фахівців протезування/ортезування не стало необхідності надання послуг з протезування, ортезування та реабілітації за кордоном для учасників бойових дій (останнє протезування в закордонних центрах було проведено у 2017 році).

На сьогодні учасники бойових дій отримують фахову допомогу з протезування/ортезування виключно в Україні. При цьому в найбільш складних випадках травмування й за відсутності технологій в Україні є можливість відправлення на протезування за кордоном.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

– Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні та інші засоби реабілітації, їх переліку» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2022 р. № 454);

– постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 518 «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, та/або спеціальними виробами для занять спортом окремих категорій громадян, які втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2022 р. № 454);

– спільний наказ Міністерства соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України від 20.11.2020 № 774/2691 «Про затвердження Переліку діагнозів відповідно до найменування технічних та інших засобів реабілітації згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18 січня 2021 р. за № 74/35696;

– наказ Міністерства соціальної політики України від 17.03.2021 № 134 «Про затвердження Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок антитерористичної операції» (зі змінами від 29.06.2021 № 358), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2021 р. за № 429/36051.

ДІЇ ПІДПРИЄМСТВ при забезпеченні окремих категорій населення ДЗР

відповідно до постанови КМУ від 05.04.2012 № 321 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2022 р. № 454)

- 1 КРОК** прикріплює в особовій картці особи заявку про намір забезпечення допоміжним засобом реабілітації (ДЗР)
- 2 КРОК** формує попереднє замовлення на виготовлення індивідуального засобу реабілітації / анкети на виготовлення (забезпечення) допоміжних засобів реабілітації (технічних засобів реабілітації) в особовій картці особи з інвалідністю та оформлює замовлення на індивідуальні засоби реабілітації
- 3 КРОК** підбирає та призначає особі модель ДЗР
- 4 КРОК** укладає договори чи додаткові угоди між підприємством та територіальним відділенням Фонду
- 5 КРОК** забезпечує особу ДЗР протягом 45 робочих днів з дати надходження щомісячних бюджетних асигнувань (зазначений строк у разі потреби може бути продовжений на період надзвичайного або воєнного стану, оголошеного в Україні або окремих її місцевостях, та на 14 календарних днів після їх припинення чи скасування)
 - Готовий індивідуальний засіб реабілітації видається особі після примірки, що підтверджується підписом особи у замовленні та акті приймання-передачі робіт між підприємством та особою
 - До кожного допоміжного засобу реабілітації підприємство видає настанову щодо експлуатації і талон на гарантійний ремонт
 - Підприємству забороняється надсилати поштою індивідуальні засоби реабілітації (крім періоду, на який оголошено надзвичайний або воєнний стан в Україні), крім обтураторів, ортезів із текстильних матеріалів
- 6 КРОК** завантажує скановані копії замовлення / анкети, акта приймання-передачі робіт між підприємством та особою, вносить в особову карту особи інформацію про забезпечення особи ДЗР
- 7 КРОК** отримує оплату за надані послуги не пізніше ніж 14 робочих днів з дати надходження до територіального відділення Фонду акта приймання-передачі робіт (надання послуг), підписаного керівником (уповноваженою ним особою) підприємства та територіальним відділенням Фонду

В організаціях УСВА

ПІКЛУЄМОСЬ ПРО РОДИНИ ЗАГИБЛИХ

Вже стало доброю традицією напередодні різдвяно-новорічних свят відвідувати з подарунками родини загиблих в Афганістані та російсько-українській війні.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА обласна Спілка ветеранів Афганістану організувала збір продуктів харчування для родин загиблих, і в цьому велику допомогу надали волонтери і підприємці Тернополя. Керівництво обласної організації УСВА відвідало родини полеглих в Афганістані побратимів і сім'ї ветеранів-«афганців» – загиблих героїв сучасної війни, привітали їх зі святами й вручили подарунки від спілки.

1 січня батьку загиблого в Афганістані офіцера Тараса Протасевича – Любомиру Васильовичу виповнилося 87 років. Голова обласної Спілки ветеранів Афганістану Сергій Лісовий, його заступник Василь Когут разом з побратимами провідали його та привітали з днем народження гарним подарунком. У теплій

дружній розмові згадали його сина Тараса, який героїчно загинув в Афганістані у 1986 році, та його дружину Габріелу Миколаївну, яка довгий час очолювала комітет родин загиблих при обласній Спілці ветеранів Афга-

ністану, але, на жаль, вже померла. Ветерани-«афганці» побажали імениннику здоров'я та довгих років життя.

Піклуватись про сім'ї полеглих побратимів – наш святий обов'язок.

ПАМ'ЯТАЄМО МУЖНЬОГО ВОІНА

6 січня в селищі Ладичин на Тернопільщині члени Теребовлянської Спілки ветеранів Афганістану відвідали могилу полеглого воїна Володимира Денеки.

САМЕ ЦЬОГО ДНЯ 1981 року він героїчно загинув в Афганістані, прикриваючи бойових побратимів. За мужність і героїзм нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно).

Ветерани-«афганці» спільною молитвою, запаленням лампадки та покладанням квітів вшанували пам'ять полеглого героя. Пам'ять про мужнього воїна навіки залишиться в серцях бойових побратимів.

Василь КОГУТ, перший заступник голови Тернопільської обласної організації УСВА.

Передплата

ПОБРАТИМЕ, ЦЕ НАША З ТОБОЮ ГАЗЕТА!

Газету Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТІЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організацій УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна передплатити у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передує передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць.

Наш індекс – 30224.

Вартість без урахування приймання передплати складає:

на місяць – 14 грн, на три місяці – 42 грн,

на шість місяців – 84 грн, на рік – 168 грн.

ПІДТРИМУЙТЕ ГАЗЕТУ ВОІНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ

«ТРЕТІЙ ТОСТ» СВОЄЧАСНОЮ ПЕРЕДПЛАТОЮ.

ПРЕС-СЛУЖБА УСВА.

Передплата на газету

«Третій тост» станом на 1 січня

Територіальна організація	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Вінницька	88	75	60
Волинська	34	54	32
Дніпропетровська	150	57	90
Донецька	6	0	1
Житомирська	29	17	20
Закарпатська	14	8	6
Запорізька	193	42	41
Івано-Франківська	87	25	7
Київська			
Київська міська	149	114	75
Кіровоградська	71	58	38
Луганська	47	0	0
Львівська	30	20	14
Миколаївська	24	22	13
Одеська	186	143	57
Полтавська	46	33	21
Рівненська	87	53	46
Сумська	42	34	26
Тернопільська	84	53	83
Харківська	90	43	44
Херсонська	34	0	
Хмельницька	136	181	118
Черкаська	52	36	23
Чернівецька	31	16	12
Чернігівська	95	54	75
Всього	1 805	1 138	902

Кореспондент АрміяInfo **Анатолій Бальчос** поспілкувався з майстрами козацьких бойових мистецтв Всеукраїнської федерації «Спас», які розповіли про те, як бійці можуть дбати про дух у здоровому тілі під час війни.

ПЕРЕМОГТИ ворога може лише здорове, витривале військо. За стародавню козацькою традицією поняття здоров'я розглядається у семи вимірах. Століттями його підтримували за допомогою певних перевірок і простих, але надзвичайно ефективних психофізичних вправ.

Ще 2014 року засновник Всеукраїнської федерації бойового мистецтва «Спас», заслужений працівник фізичної культури та спорту України, доцент Запорізького національного університету Олександр Притула почав досліджувати відродження козацьких традицій у галузі збереження здоров'я. Він розробив «Авторську семифакторну систему здоров'я і розвитку людини».

Олександр – володар «Оскара» за особливий внесок у розвиток національних бойових традицій (2014 рік, журнал «Бойові мистецтва», США) у номінації «За видатні досягнення в бойових мистецтвах» – запропонував українським захисникам унікальну методику підтримання фізичного, фізіологічного, психічного, енергетичного, духовного та соціального здоров'я в умовах сучасного збройного конфлікту.

– Ми вивчаємо козацьку медицину вже близько 30 років. І наші наукові дослідження вже мають практичне застосування. Спільно з центром патріотичного вихо-

ТАЄМНИЦІ КОЗАЦЬКОЇ ВИТРИВАЛОСТІ

Унікальна методика підтримання здоров'я «Дев'ять сил»

вання Запорізької обласної ради ми оздоровлювали ветеранів АТО за всіма семи факторами здоров'я людини за допомогою цієї системи вправ, – розповів Олександр Притула. – Програма доволі проста й доступна.

Вправи можна виконувати в будь-яких умовах, сидячи або лежачи. Протягом п'яти хвилин за допомогою дев'яти простих вправ можна «прокачати» основні проблемні зони, де сходяться венні та лімфовузли. Головна мета – прибрати застої в організмі людини.

На думку науковця, людина, яка на 80–90 відсотків складається з води, може перетворитися на справжнє болото, якщо буде загальмований рух головних рідин: крові та лімфи. Остання виконує роль своєрідної «каналізації» в людському організмі. Відповідно, її застої є найбільш небезпечним для організму, який потребує максимальної працездатності всіх органів і систем в умовах важких психофізичних навантажень й довготривалого стресу.

– Найкраща вода – у джерелах, де вона вільно тече. Тому цей внутрішній рух рідини потрібно активувати за допомогою так званих дев'яти «насосів», дев'яти зон, які ми можемо «прокачати», – пояснює Олександр Притула. – Так отримувати резервний запас енергії для життя для того, щоб адекватно сприймати складні обстановки під час бойових дій та відповідно реагувати на них.

– Система «Дев'ять сил»

сприятиме швидкому фізичному, психічному та енергетичному відновленню сучасного українського

воїна, – зауважив почесний президент Всеукраїнської федерації «Спас», полковник, доктор філо-

1. Для зміцнення серцево-судинної системи: постукування п'ятами об підлогу, виконується 49 разів темпом один раз на секунду, стоячи або сидячи.

2. Підйом на носках ніг стоячи із затримкою на 1 секунду й перехід на п'яти з підтягуванням носків ніг догори із затримкою на 1 секунду, виконується 49 разів – поліпшує роботу лімфатичної та серцево-судинної систем.

3. Стискання м'язів сідниць із затримкою на 1 секунду, виконується 49 разів із підняттям на носках ніг – запобігає проблемам із сечовидільною та репродуктивною системами.

4. Втягування живота, виконується від 7 до 21 разів, залежно від підготовки, із затримкою на 2–12 секунд – зміцнює внутрішні органи й запобігає проблемам з ними.

5. Стискання та розтискання кулаків підстрибуючи, виконується від 49 до 108 разів – зміцнює серцево-судинну та нервову системи, запобігає проблемам з ними.

6. Зведення лопаток спини з відведенням голови назад, виконується 49 разів – запобігає проблемам з хребтом і тиском.

7. Повороти голови вправо й вліво в темпі, виконуються 49 разів (два повороти рахуються як один раз) – вправа запобігає виникненню проблем зі слухом та зором.

8. Витягування голови вперед з підборіддям, виставленим вперед і вгору, а після затримки втягування шийи назад із підборіддям, втягнутим також назад, маківкою голови, втягнутої вгору, та одночасним підняттям на носках ніг, виконуються 49 разів – запобігає проблемам з шийною частиною хребта, дихальною системою, системою травлення, зором і слухом.

9. Нахили вперед тулуба пружинними рухами з випрямленими ногами, можна виконувати також у сидячому та лежачому положенні з видихами під час нахилу вперед, виконуються 49 разів – знімає фізичне навантаження та запобігає проблемам із хребтом.

ТТ

ТРЕТІЙ ТОСТ

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 839 від 18.07.1994 р.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ
АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:

01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Е.

ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.

E-MAIL: USVA2007@UKR.NET

САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ГАЗЕТУ ВІДДРУКОВАНО У ДРУКАРНІ
ФОП КЛЮЧУК С. М., МІСТО ЧЕРНІВЦІ,

ВУЛ. ЗАВОДСЬКА, 37.

Тираж 2000. Зам. 55.

ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ